

T.C.
Maarif Vekâleti

Orta Tedrisat Dairesi
37335 Umumi
9997 Hususi

Ankara:
28 / 12 / 1929

MıntakasıMaarif Eminliğine

Liselerin son sınıflarına bir saat Tabiiye dersi ilâvesi hakkında M.T.T. Heyetince ittihaz olunan kararın bir sureti ile müfredat programı merbuttur. Mıntakanızdaki lise ve orta mekteplere gönderilmesi rica olunur.

Maarif Vekili

Liselerde halen tatbik edilmekte bulunan müfredat programına nazaran son sınıfta Tabiiyat dersi okutulmamaktadır. Son sınıfta bu dersin bulunmayışı tahsil devresi nihayetinde bu zümreden de mezuniyet imtihanına tabi bulunan talebe için bir müşkül mesele teşkil ettiği gibi esasen diğer sınıflarda da bu zümrenin lise tahsili ile alakadar bütün mebahisi zamanın kifayetsizliği yüzünden okutulmayan bu derse üçüncü sınıfta da bir saat ayrılması zarurî görülmüştür. Bu maksatla son sınıfların fen şubelerinde Riyaziye grubuna tasarruf edilen saatlerden biri ile edebiyat şubesinde arabi ve farsiden kalarak serbest mesaliye bırakılan saatin bu derse tahsisi ve her iki şubede müştereken merbut müfredatın tedrisi kararlaştırıldı.

Lise altıncı sınıfların Tabii ilimler müfredatı

Bu sınıfın tabii ilimler dersi bundan evvelki sınıflarda okunmuş olan bahislerin bazılarının daha esası ve etraflıca bir surette tekrarından ibaret olacaktır.

Muallimler talebeye gerek bu müfredata dahil ve gerekse lüzum görecekleri bahislere ait olarak tetkik ve tettebbü vazifeleri de vereceklerdir. Muallim talebe tarafından tekrarı rica olunan bahisler üzerinde de tevekkuf edebilir.

Muallim bu sınıfta ders saatlerinden lüzum gördükçe laboratuvar saati olarak ta istifade edebilir.

Bu sınıfın tabii ilimler müfredatı aşağıya yazılmıştır.

Canlı ve cansız cisimler:

Canlı ve cansız cisimler arasında aşikâr olan farklar — canlılığın mümeyyiz hadiseleri « assimilation ve desassimilation » bu hadiselerin hayati ehemiyeti. Hayati madde (Protoplazma) kimyevi terkibi, fiziki hassaları. Muhtelif fiziki kudretlerin hareket, elektrik ziya, protoplazmaya tesiri. Kimyevi maddelerinin (hamızlar, esaslar, ve künlün, miliblerin) tesiri.

Hücre:

Tam bir hücrenin yapılışı. Hücrenin muhtelif kısımlarının vazifeleri ve vasıfları, Nebat ve hayvan hücrelerinin terkip farkları.

Hücrenin tegaddisi. hücre içinde hazım. hücre dışında hazım hücrenin tegaddisinin neticesi. Hücrenin tekâmülü. Karyokinez. Veraset. Hücrenin vazifesine ait nazariye.

Nesicilerin teşekkül sureti:

Nebati ve hayvani hücrelerin yapacakları işlere göre şekil almaları. (Differensiation) nesicelerinin şekilleriyle vazifeleri arasında münasebet. Uzuvarın vazifelerine intibaki

Hazım,deveran, teneffüs, havas uzularının hayvan silsilesinin muhtelif tiplerinde tahavvülâtı.

Hayvanlarda muhit ve yaşayış şartlarına intibak: misaller.

Hayvanların düşmanlarından tehaffuz çareleri: Homokormizm, homomorfizm ve saire. Nebatlarda muhite intibak şekilleri. Bunların izahı.

Hayvanlar ve nebatlarda tegaddinin muhtelif şekilleri: serbest tegaddi (sembiyos) parazitizm, bakterilerde hayat. Başlıca müblik bakteriler, faydalı mikroplar ve hayvanlardan parazitler ve başlıcaları.

Nebatlarda ve hayvanlarda tasnif esasları;

Nevi — cins — familya — fasile — sınıf — takım — şube.

Varyete — kabile — ırk — metiz — hibrit.

Bunların tarifleri ve izahları. Bu hususta misaller.

Nevilerin değişme kabiliyetleri ve sebepleri; intibak — istifa — hakkında malûmat Mütasyon hakkında bir fikir.

Darvin ve Lamark nazariyeleri hakkında muhtasar malûmat.

Silsilei hayvanat ve nebatatın jeolojik zamanlarda inkişaf safhalarının icmal edilmesi.

Bogazici Üniversitesi
Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi
Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0100609